ПРАКТИКА ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ В КНЕУ

Онлайн-підтримка навчального процесу стала трендом сучасної освіти. Для університетів вже не є новиною дистанційна форма навчання. Чимало дисциплін викладається з активним застосуванням різноманітних онлайн-інструментів: електронного листування, онлайн-тестування, дискусійних платформ у соціальних мережах, хмарних сховищ тощо. Але маємо визнати, що комбінаторика роботи онлайн та офлайн залишається більшою мірою «мистецтвом», ніж «технологією» навчального процесу. Викладачі самостійно та на власний розсуд обирають варіанти поєднання традиційних форм аудиторної роботи з онлайн-активністю своїх студентів в межах вивчення тієї чи іншої дисципліни. Саме тому виявляється надзвичайно інтересним вивчати практики впровадження моделі змішаного навчання, виявляючи корисні досягнення та повчальні помилки цього явища.

Досвід роботи за моделлю змішаного навчання мають і викладачі нашого університету. Про це свідчать різноманітні форми онлайн-підтримки навчального процесу, які зокрема неодноразово обговорювалися на науково-практичних та методичних конференціях [1, 2, 3], а також презентувалися на майстер-класах [4]. У процес підготовки сучасних економістів впроваджуються не тільки комплексні рішення на зразок віртуальних симуляторів (наприклад, Vial+ [5]). Чималий досвід напрацьований нашими колегами у створенні онлайн-курсів на платформі Moodle [6]. Але у цій статті ми б хотіли привернути вашу увагу до двох практик змішаного навчання, які поки що не набули поширення в нашому університеті, але мають широкі перспективи в контексті модернізації освітньої діяльності в КНЕУ. Йдеться про впровадження у навчальні програми масових відкритих онлайн-курсів (так званих МООС) та онлайн-підтримки навчальних дисциплін за допомогою сучасних онлайн-сервісів бізнес-класу на зразок Microsoft Office 365.

Наприкінці жовтня 2016 року КНЕУ приєднався до партнерської програми, ініційованої вітчизняною онлайн-платформою масових відкритих онлайн-курсів Prometheus [1], яка має за мету впровадження онлайн-курсів у навчальний процес українських університетів. У ході реалізації пілотного проекту, який тривав у 2016-2017 навчальному році, викладачі-новатори включили до навчальних програм своїх дисциплін онлайн-курси, викладені на платформі Prometheus та запропонували студентам опанувати певну частину навчальної програми за допомогою цих курсів. Одним з учасників цього експерименту стала співавторка цієї статті — Олена Гребешкова, доцент кафедри стратегії підприємств.

[1] https://prometheus.org.ua

Дозвольте поділитися деякими результатами цього проекту.

У другому семестрі 2016-2017 навчального року у межах вивчення вибіркової дисципліни «Лідерство та партнерство в бізнесі» студентам другого курсу спеціальності «Економіка підприємства» було запропоновано пройти один з двох онлайн-курсів на платформи Prometheus — «Наука повсякденного мислення» (тривалістю 13 тижнів) та «Комунікаційні інструменти для побудови репутації» (тривалістю 4 тижні). До карти самостійної роботи студента цей вид робіт був включений як вибірковий та оцінювався у 10 балів (зі 100 можливих, дисципліна залікова).

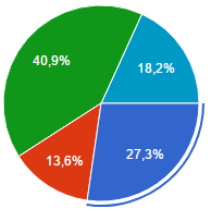

Рис. 1. Частки студентів різних академічних груп у загальній чисельності бажаючих пройти онлайн-курси

Рис. 2. Розподіл студентів по запропонованих для вивчення онлайн-курсах

На початку семестру виявили бажання пройти онлайн-курси (про що заявили в онлайн-анкеті) 22 студенти (з 92 або 24% студентів на дисципліні «Лідерство та партнерство в бізнесі») з усіх академічних груп (рис. 1).

Незважаючи на той факт, що студентам достатньо було обрати один з двох курсів, 5 з них виявили бажання пройти обидва онлайн-курси. Найпопулярнішим виявився курс «Комунікаційні інструменти для побудови репутації», що скоріше за все пояснюється його меншою тривалістю та простішою системою оцінювання результатів (рис. 2).

За відгуками студентів пройдені ними онлайн-курси виявилися корисними для опанування навчальної програми дисципліни [7]. Середній бал за поточну успішність цих студентів є вищим (у середньому на 14,6 бали за 100-баловою шкалою), ніж у тих, хто не проходив онлайн-курси (і це без урахування балів за проходження онлайн-курсів). Необхідно визнати, що його результати є в цілому позитивними, а практика запровадження онлайн-курсів у навчальні програми дисциплін, що викладають в КНЕУ, має продовжуватись.

Ще один цікавий досвід організації змішаного навчання ми отримали в магістратурі. У минулому навчальному році за підтримки Лабораторії інноваційних освітніх технологій[1] в порядку експерименту було створено два онлайн-курси на платформі Microsoft Office 365. Зокрема, дві дисципліни, а саме «Корпоративне підприємництво» (розробник Олена Кизенко) та «Стратегічне партнерство в бізнесі» (розробник Олена Гребешкова) супроводжувались онлайн у середовищі OneNote

[1] http://ietlab.org/laboratory

Class Notebook — одного із застосунків платформи Office 365, який форматований під освітні потреби. Що виявилося надзвичайно корисним у цьому досвіді? По-перше, ми як викладачі дисциплін економічного профілю створили умови для студентів у формуванні комунікаційний компетентностей в середовищі сучасної інтернет-платформи бізнес-класу. По-друге, для студентів, які не могли регулярно відвідувати аудиторні заняття, з'явилася можливість не тільки дистанційно виконувати індивідуальні роботи, але й брати участь у спільних проектах та обговореннях завдяки «простору для співпраці» — розділу блокноту Class Notebook, який (на наше переконання) є своєрідною «родзинкою» цього сервісу. І головне — усі ці можливості ми змогли використовувати безкоштовно, оскільки КНЕУ є підписантом плану «Office 365 для освіти». Свій досвід створення онлайн-курсу у моделі змішаного навчання на платформі OneNote Class Notebook узагальнено у навчальному курсі для викладачів, з яким запрошуємо ознайомитись [8]. Озброївшись відповідними знаннями і навичками, ви зможете перетворювати свої дисципліни на сучасні курси, привабливі для

Учасники практичного семінару «Хмарні сервіси Microsoft Office 365 в навчальному процесі університету»

студентів не тільки змістовно (що залишається беззаперечним критерієм якості фахової підготовки!), але й цікавими за формою подання.

На власному досвіді ми переконалися, що на сьогодні викладачі нашого університету мають широкі можливості для реалізації новітніх форм навчального процесу [4]. Окрім вже традиційної платформи Moodle, ми можемо запроваджувати у навчальні програми масові відкриті онлайн-курси, які можуть виконувати функцію своєрідного «масштабування» вашої дисципліни. Також для нас доступні інструменти Office 365 від корпорації Microsoft, які за умови їх комплексного використання, здатні забезпечити не тільки реалізацію моделі змішаного навчання, але й створення повноцінного віртуального університету.

Список використаних джерел

1. Гребешкова О. Впровадження в навчальний процес елементів дистанційного навчання із застосуванням платформі Moodle // Інновації в бізнес-освіті : зб. Матеріалів І Міжнародної наук.-практ. Інтернет-конф.; 27 березня 2015 р., м. Київ. — К. : КНЕУ, 2015. — С. 23-25.
2. Гребешкова О.М., Гребешков О.М., Кизенко О.О. Інноваційні моделі та технології підготовки економістів: сучасні виклики та потенціал університету // Проблеми і перспективи інноваційного розвитку економіки: Матеріали XXI міжнародної науково-практичної конференції, Том І, Частина ІІ, Одеса, 12-15 вересня 2016 р. / Національна академія наук України, ДУ «Інститут досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України», Київ-Одеса: 2016. — С. 177-181.
3. Востряков О.В., Михайленко О.Ф., Гребешкова О.М., Гребешков О.М., Блейон Т. Нова парадигма вищої освіти в Україні: впровадження змішаного навчання в рамках українсько-канадського освітньо-дослідницького проекту // Студентоцентризм у системі забезпечення якості освіти в економічному університеті [Електронний ресурс] : зб. матеріалів Всеукр. наук.-метод. конф. за міжнар. участю (Київ, 2—3 берез. 2016 р.) — К. : КНЕУ, 2016 — С. 80 — 81.
4. Онлайн-курс «Змішане навчання: рецепти — просто та смачно!» / О. Гребешкова, О. Гребешков, О. Кизенко. [Електронний ресурс] — Режим доступу: https://blendedlearning.teachable.com/p/blendedlearningrecepies
5. Банщиков П.Г., Барабась Д.О., Паздрій В.Я. Використання бізнес-симуляції VIAL+ в організації профорієнтаційної роботи зі студентами [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://ibe.kneu.org/uk/banshhykov-p-g-barabas-d-o-pazdrij-v-ya-vykorystannya-biznes-symulyatsiyi-vial-v-organizatsiyi-proforiyentatsijnoyi-roboty-zi-studentamy/
6. Гребешкова О.М., Гребешков О.М. Підготовка сучасних економістів на факультеті економіки та управління: досвід впровадження моделі «змішаного» навчання // Інформаційний вісник Інституту вищої освіти ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана». — 2015. — №2. — С. 6-11.
7. Тематична група «Лідерство та партнерство в бізнесі» / Модератор О. Гребешкова [Електронний ресурс] — Режим доступу: https://plus.google.com/u/0/communities/107714713771640162502
8. Гребешкова О. Онлайн-курс на платформі OneNote Class Notebook [Електронний ресурс] — Режим доступу: https://blendedlearning.teachable.com/p/onenote

Матеріал підготовлено
доцентами кафедри стратегії підприємств,
О.М. Гребешковою, О.М. Гребешковим,
О.О. Кизенко